

Russiagate

Skrevet af: **Jens Jørgen Nielsen** | Offentliggjort: 15. juni 2017

Historierne om russisk indblanding i det amerikanske præsidentvalg i 2016 er ved at udvikle sig til en sæbeopera, som giver den ellers meget dramatiske TV serie House of Cards baghjul. Hver dag synes at åbne nye mulige dramatiske sekvenser og involvere stadig flere personer. Ifølge den udbredte amerikanske mediefortælling og forestillinger hos især Demokraterne har Rusland - læs landets præsident, Vladimir Putin, manipuleret valget og sat Donald Trump i det Hvide Hus. Samme Putin skulle have hacket sig ind i bl.a. Demokraternes filer, og overdraget dem til Wikileaks med det formål at skade Hillary Clinton. Disse filer skulle have bevist, at officielle repræsentanter for Demokraterne skulle have forhindret den demokratiske konkurrent til Hillary Clinton, Bernie Sanders, i at blive Demokraternes kandidat ved primærvalgene. En lang række personer fra Trump lejren skulle angiveligt også have talt med højtstående russere og dermed bragt amerikansk sikkerhed og demokrati i fare. Stadig flere taler om at presse Trump ud af embedet, ja nogle caféer i Washington har endda lavet en ny kaffe, som man kalder 'impeachment', altså en rigsretssag, der kan afsætte præsidenten.

Hvad sker der? Hvad handler hele historien i virkeligheden om? Det er ikke så helt enkelt at svare på. Men én ting står klart. Som tidligere - og i flere omgange - fungerende chef for CIA, Mike Morell, sagde det forbilledligt klart: "I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt Trumps kampagne fandt sted i samarbejde med russerne, så er der en del røg, men overhovedet ingen som helst ild, intet bare lille lejrball eller endda et lille stearinlys. Heller ikke bare en gnist".

'Røgen' kommer to steder fra, for det første er det en bekvem fortælling for det tabende parti, Demokraterne. Hvordan kunne det gå til, at magtpartiet, Demokraterne, kunne tabe til en far out person som Trump? Man kunne vælge at se indad, valget af Hillary Clinton som præsidentkandidat var måske ikke det bedste for Demokraterne, hun var ikke specielt afholdt, og en række skandaler knyttede sig til hendes person. Hillary Clinton syntes også at have glemt Demokraternes kærnevælgere, ikke mindst de traditionelle industriarbejdere, hvoraf mange var arbejdsløse og hjemløse. Men den mest bekvemme fortælling i sådanne situationer er selvfølgelig den ydre syndebuk, i dette tilfælde et land som opfylder alle krav til at spille rollen som syndebuk, nemlig Rusland. Landet og landets leder, Putin, er i forvejen dæmoniseret.

Men røgen kommer måske også af en egentlig uenighed i det amerikanske establishment. Uenigheden findes også inden for det republikanske parti. En John McCain f.eks. ser helt klart Rusland og Putin som den ubestridte hovedfjende, altså en større fjende end ISIS. McCain har et psykologisk og ideologisk hadforhold til Rusland. Hans synspunktet deles mere eller mindre åbenlyst af en meget stor del af the establishment i Washington og også af de store amerikanske medier. Dette establishment omfatter så forskellige dele som det militær-industrielle kompleks samt de 'østkyst-liberale', dem som vi i Vesteuropa vil kalde centrum-venstre. Andre herunder Trump har længe givet udtryk for, at USA må samarbejde med Rusland bl.a. imod terrortruslen, herunder ISIS i Syrien. Men vi husker, hvordan hans udtalelser om samarbejde med Putin under valgkampen udløste en voldsom reaktion i Clintons lejr og i de toneangivende medier. Måske besluttede Clinton og Demokraterne sig allerede den gang til at bruge det som det afgørende våben imod Trump. I givet fald lykkedes det som bekendt ikke. Men de samme kræfter bruger nu Ruslandskortet til at presse Trump ud, - måske endda få en rigsretssag. Eller måske bare at kortslutte den politiske proces.

USA har et dobbelt forhold til de ekstreme islamistiske bevægelser. På den ene side har USA brugt

dem imod uønskede modstandere f.eks. Sovjetunionen i 1980'erne, og i et vist omfang også imod Beshar al-Assad, Syriens leder fra 2011. På den anden side har USA som bekendt også været offer for samme bevægelser ikke mindst d.11.9.2001. Men hvilke perspektiver kan de nævnte amerikanske fortalere for denne linje se i en kamp mod Rusland i dag? Hvorfor er det så afgørende ikke at tale med repræsentanter for Rusland? Det er en linje, som indebærer et brud med den måde mange tidligere amerikanske præsidenter har kommunikeret med Rusland eller Sovjetunionen på. Næsten alle tidligere amerikanske præsidenter, demokratiske såvel som republikanske, har haft det man kalder back channel, dvs. en indirekte uformel kontakt på et så at sige før-diplomatisk niveau. Og det er den type kontakt, som striden i dag handler om. Tidligere præsidenter eller udenrigsministre er blevet belønnet og hædret for det, som f.eks. John F. Kennedy, Richard Nixon, udenrigsminister Henry Kissinger, Jimmy Carter, Ronald Reagan, alle har de haft den type kontakt, som både Michael Flynn, Jared Kushner (Trump's svigersøn) og andre har søgt at udvikle til forskellige russiske diplomater og embedsmænd. Så der er på ingen måde noget usædvanligt eller fordægtigt ved det. Tværtimod, det giver ganske god mening også i dag med et Rusland, som et af de meget få lande, der har atomvåben kapacitet til at masseødelægge USA.

Det totalt at afvise overhovedet at tale med russerne giver kun mening under bestemte forudsætninger. Det kunne være, at Rusland virkelig udgør en militær trussel mod USA's sikkerhed, militært og på anden måde. Men i modsætning til Sovjetunionen har USA en knusende militær overlegenhed over det nuværende Rusland. Så den udlægning er ret langt ude. Men Rusland har til gengæld ikke lagt skjul på, at de ikke accepterer den amerikanske dominans i den globale politik. Hvis USA har et ønske om at dominere verden, så vil Rusland i et vist omfang søge at sætte en kæp i hjulet på den bestræbelse. Rusland ønsker partnerskab med USA ikke underkastelse, hvilket både den russiske præsident og udenrigsminister har sagt gentagne gange og igennem årene. Det er den rationelle kerne i det amerikanske anti-russiske segment. Det spørgsmål, som amerikanerne dog skal stille sig er, om ikke de må se i øjnene, at de har nået det imperiale overstretch. De ikke-vestlige lande bliver stadig stærkere økonomisk og stadig mere selvstændige politisk. Og Rusland har placeret sig i denne gruppe, f.eks. i BRIKS og Shanghai Cooperation Organization. Pax Americana er fortid og ikke fremtid.

Men hvordan opfatter Rusland det der foregår i USA med Russiagate? En del russere, f.eks. debattører i diverse talkshows og debatprogrammer, er ikke fri for at være en anelse beærede over den store betydning, som Rusland tillægges i USA, verdens stadig stærkeste supermagt. Det smager lidt af gamle dage, da Sovjetunionen virkelig var frygtet og måske også respekteret i Vesten. Men Putin og Sergej Lavrov, udenrigsministeren, lægger ikke skjul på deres frustration over denne situation. De har lidt vanskeligt ved at læse amerikanerne, hvad vil de egentlig? Rusland har haft en stor interesse i at få en dialog med amerikanerne på en række områder, ikke mindst Syrien, hvor russiske og amerikanske kampfly flyver tæt, og hvor gensidig oplysning og koordinering forekommer påkrævet.

Putin har gentagne gange ja faktisk siden han blev præsident i 2000 søgt et samarbejde med USA om terrorbekæmpelse. Men amerikanerne har stort set afvist Putin, det er i hvert fald sådan, at Putin oplever det. Han oplevede, at amerikanerne nærmest havde støttet de tjetjenske terrorister, som de havde en tendens til at kalde frihedskæmpere, selv efter 9.11. Amerikanerne ønskede ikke rigtigt at levere det partnerskab, som Putin satsede så højt på fra 2000 til ca. 2003. Han blev også kritiseret i Rusland for sin naive tiltro til amerikanerne. På trods af mange og voksende spændinger mellem USA og Rusland har Putin hele tiden holdt en dør åben for et samarbejde i kamp mod terrorisme. Så siden Trump blev valgt, ja faktisk lidt før, har Putin ønsket at få nogle signaler om USA's holdninger, interesser og ønsker. Og det er noget ganske andet end at blande sig i et andet lands indre anliggender. Det er etableringen af disse relationer, som nu endevendes og mistænkeliggøres af amerikanske medier, embedsmænd og politiske modstandere.

Og det irriterer Putin grænseløst, fordi det er ganske meningsløst og dumt, efter hans mening. På et økonomisk Forum i Sankt Petersborg fik Megyn Kelly, stjernejournalist fra NBC, lov til at interviewe Putin. Hun lagde hårdt ud med at spørge, hvorfor Rusland blandede sig i USA's indre anliggender, hun påstod, at mange amerikanske efterretningstvæsener var enige om, at indicierne pegede mod Rusland og præsidenten. Efter at have hørt oversættelsen, rev Putin nærmest sin høretelefon af øret og svarede M.K. i en irriteret og frustreret tone, at han end ikke havde mødt Donald Trump, og at hele Russiagate historien var det rene hysteri og desuden var i slægt med anti-semitisme, hvor man jo lægger skylden for alle dårligheder over på jøderne - i dette tilfælde var det så russerne, der angiveligt skulle være skyld i alverdens dårligheder. Og videre svarede han, at han var træt af den belærende tone, som amerikanerne altid korreksede russerne med. Var der nogen, der beviseligt havde blandet sig i andre landes valg var det USA, som heller ikke altid behandlede sine statsborgere ordentligt, fortsatte Putin, mens publikum klappede af showet. Tingene blev i hvert fald spidsformuleret.

Men hvad er den rigtige politik, er det at klippe samtlige bånd til russerne, at isolere dem og bekæmpe dem alle steder? Eller består det måske i at samarbejde med Rusland bare med hensyn til terrorbekæmpelse? Den første variant er ganske farlig, den anden pinedød nødvendig. Af mindst to grunde, for det første har Rusland et meget stort lager af atombomber, den militære spænding især i Europa, men også i Syrien, kan få et katastrofalt forløb med en atomkrig evt. baseret på misforståelse og fejl. For det andet vil et Rusland i opløsning sandsynligvis føre til en meget farlig situation, hvor atomvåben evt. kan komme i hænderne på terrorister. Rusland har stor erfaring med terrorbekæmpelse, mange internationale terrorister opererer f.eks. også i Rusland. Så det er oplagt at arbejde sammen om den opgave. I det omfang Trump ønsker denne politik, så har han ret, så er det positivt, det modsatte er farligt og perspektivløst - uanset hvad man måtte mene om USA's nye præsident. På et møde i New Zealand for nylig bekræftede USA's udenrigsminister Rex Tillerson, at Trump netop havde givet ham dette opdrag.

Derfor er det ganske bekymrende, at en alliance af massemedier, slagne repræsentanter for det slagte Demokratiske Parti, det militærindustrielle kompleks, venstreliberale og venstreorienterede tilsyneladende går efter at få afsat den legalt valgte præsident. Dialog med russerne er ikke en forbrydelse.